

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 21 lipca 2016 r.

Pozycja 60

POSTANOWIENIE

z dnia 19 lipca 2016 r.

Sygn. akt P 22/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Małgorzata Pyziak-Szafnicka – przewodniczący
Zbigniew Jędrzejewski
Piotr Pszczółkowski
Andrzej Rzepliński – sprawozdawca
Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym 19 lipca 2016 r., pytania prawnego Sądu Apelacyjnego w K.:

czy art. 160 § 5 zdanie drugie w związku z art. 160 § 1 pkt 1 ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U.90.557, ze zm.) w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości odstąpienia przez sąd od odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia w sytuacji, gdy skazany ponownie został skazany na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania – jeżeli przemawiają za tym szczególne względy, jest zgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

postanawia:

na podstawie art. 104 ust. 1 pkt 1 ustawy z 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (j.t. Dz.U.2016.293) umorzyć postępowanie.

UZASADNIENIE

I

1. Sąd Apelacyjny w K. (dalej: sąd pytający), w postanowieniu ze stycznia 2015 r. przedstawił Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne, czy art. 160 § 5 zdanie drugie w związku z art. 160 § 1 pkt 1 ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U.90.557, ze zm.; dalej: kkw) w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości odstąpienia przez sąd od odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia w sytuacji, gdy skazany ponownie został skazany na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania – jeżeli przemawiają za tym szczególne względy, jest zgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

1.1. Wątpliwości co do konstytucyjności wskazanych przepisów kkw powstały na tle następującego stanu faktycznego. Postanowieniem z września 2014 r. Sąd Okręgowy

w K. odwołał warunkowe przedterminowe zwolnienie udzielone skazanemu postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z grudnia 2012 r. oraz zarządził wykonanie reszty nieodbytych kar: 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w D. z sierpnia 2006 r. oraz 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z 18 listopada 2009 r.

W uzasadnieniu postanowienia, Sąd Okręgowy wskazał, że w okresie próby, tj. 6 czerwca 2013 r., skazany ponownie dopuścił się umyślnego przestępstwa z art. 158 § 1 ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U.88.553, ze zm.; dalej: kk), za które sąd wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i odwołał warunkowe zwolnienie.

Rozpatrując zażalenie skazanego na postanowienie Sądu Okręgowego, sąd pytający nabrał wątpliwości co do zgodności art. 160 § 5 zdanie drugie w związku z art. 160 § 1 pkt 1 kkw.

1.2. W ocenie sądu pytającego, w wypadku wystąpienia okoliczności opisanych w art. 160 § 1 pkt 1 kkw rola sądu wykonawczego ogranicza się do wydania decyzji, na którą sąd nie ma żadnego wpływu, niezależnie od podnoszonych przez skazanego czy jego obrońcę argumentów i niezależnie od jakichkolwiek innych okoliczności faktycznych. W szczególności żadnego wpływu na decyzję sądu nie ma ani dotychczasowy przebieg okresu próby, ani także ustalona przez sąd *meriti* orzekający w kolejnej sprawie skazanego pozytywna prognoza kryminologiczna przejawiająca się warunkowym zawieszeniem wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. Dodać należy, że iluzoryczne staje się też w tym wypadku prawo skazanego do poddania decyzji sądu kontroli instancyjnej, skoro sprowadza się ono tylko i wyłącznie do potwierdzenia skazania na karę pozbawienia wolności, a zmiana postanowienia może mieć miejsce w zasadzie tylko w wypadku przedawnienia możliwości odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia.

Pozbawienie wolności jest środkiem *ultima ratio*, dlatego też sąd wykonawczy powinien mieć możliwość procesowego badania w okolicznościach konkretnej sprawy, czy istnieją powody odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia osoby powtórnie skazanej na karę pozbawienia wolności. Dotyczy to wypadku, gdy w kolejnej sprawie karnej sąd prawomocnie warunkowo zawiesił wykonanie kary pozbawienia wolności, a istnieją wskazane przez skazanego i stwierdzone przez ten sąd szczególne okoliczności, które świadczą o tym, że takie rozstrzygnięcie byłoby decyzją niemieszczącą się w kategoriach *ultima ratio*.

2. Prokurator Generalny, w piśmie z 4 sierpnia 2015 r., zajął stanowisko, że postępowanie w niniejszej sprawie podlega umorzeniu z powodu utraty mocy obowiązującej art. 160 § 5 zdanie drugie w związku z art. 160 § 1 pkt 1 kkw.

Ustawą z 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.396; dalej: ustawa nowelizująca) ustawodawca nadał nowe brzmienie art. 160 kkw. Zgodnie z nowymi regulacjami kkw, obowiązującymi od 1 lipca 2015 r., odwołanie udzielonego skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia w wypadku popełnienia przez niego w okresie próby umyślnego przestępstwa, za które został skazany prawomocnie na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, nie będzie już obligatoryjne, ale fakultatywne.

Ponadto Prokurator Generalny zauważył, że w warunkach niniejszej sprawy art. 39 ust. 3 ustawy z 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.) nie może być zastosowany, ponieważ postępowanie w sprawie pytania prawnego może być w każdym czasie podjęte i zakończone w sposób umożliwiający sądowi *meriti* – niemożliwe w poprzednim stanie prawnym – dostosowanie reakcji karnej do realiów sprawy.

3. Marszałek Sejmu, w piśmie z 22 grudnia 2015 r., wniósł o umorzenie postępowania ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

3.1. Uzasadniając swoje stanowisko Marszałek Sejmu, wskazał, że pytanie prawne nie spełnia przesłanki funkcjonalnej z uwagi na art. 82 § 1 kk i wynikające z niego konsekwencje dla sprawy karnej zawisłej przed sądem pytającym. Wskazany przepis, niezmiennie od 1 stycznia 2012 r., kiedy wszedł w życie w brzmieniu ustalonym ustawą z 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.240.1431, ze zm.), stanowi: „Jeżeli w okresie próby i w ciągu 6 miesięcy od jej zakończenia nie odwołano warunkowego zwolnienia, karę uważa się za odbytą z chwilą warunkowego zwolnienia”. To znaczy, że jeżeli w okresie próby i w ciągu 6 miesięcy od jej zakończenia sąd nie odwołał warunkowego zwolnienia, to karę uważa się definitywnie za odbytą w całości i nie ma już możliwości odwołania warunkowego zwolnienia, nawet gdy skazany popełnił w okresie próby przestępstwo, w tym umyślne, za które został skazany na karę pozbawienia wolności. Odnosząc te ustalenia do sprawy karnej zawisłej przed sądem pytającym, Marszałek Sejmu zauważył, że warunkowe przedterminowe zwolnienie zostało zastosowane wobec skazanego postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z grudnia 2012 r. Jednocześnie sąd wyznaczył dwuletni okres próby. Oznacza to, że w sprawie skazanego okres próby i dalsze 6 miesięcy od jego zakończenia upłynęły w połowie 2015 r.

Nie ma zatem wątpliwości, że w sprawie karnej zawisłej przed sądem pytającym upłynął już okres próby i dalsze 6 miesięcy od jego zakończenia, a mimo to – z uwagi na nierozpoznanie przez sąd pytający zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w K. z września 2014 r. – wciąż nie mamy do czynienia z prawomocnym postanowieniem odwołującym warunkowe zwolnienie. Tym samym zaktualizowała się fikcja prawna wynikająca z art. 82 § 1 kk, co znaczy, że nie ma już możliwości odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia wobec skazanego. W konsekwencji w sprawie karnej zawisłej przed sądem pytającym nie mają już zastosowania kwestionowane art. 160 § 5 zdanie drugie w związku z art. 160 § 1 pkt 1 kkw, a jedyną podstawę rozstrzygnięcia będzie stanowił art. 82 § 1 kk.

Wyeliminowanie z porządku prawnego w następstwie wyroku Trybunału Konstytucyjnego art. 160 § 5 zdanie drugie w związku z art. 160 § 1 pkt 1 kkw nie będzie miało wpływu na rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem pytającym.

3.2. Marszałek Sejmu zauważył również, że mocą art. 4 pkt 55 ustawy nowelizującej ustawodawca nadał nowe brzmienie art. 160 kkw, które obowiązuje od 1 lipca 2015 r. W odróżnieniu od poprzedniego stanu prawnego, aktualnie sąd obligatoryjnie odwołuje warunkowe zwolnienie jedynie wówczas, gdy za popełnione w okresie próby przestępstwo umyślne, jeżeli sąd orzekł prawomocnie bezwzględną karę pozbawienia wolności. Popełnione w okresie próby przez skazanego przestępstwo umyślne, za które orzeczono prawomocnie karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, nie mieści się zatem już w zakresie normowania art. 160 § 1 kkw i nie stanowi podstawy do obligatoryjnego odwołania warunkowego zwolnienia. Popełnione w okresie próby przestępstwo mieści się natomiast w zakresie normowania nowego art. 160 § 3 kkw, który stanowi: „Sąd penitencjarny może odwołać warunkowe zwolnienie, jeżeli zwolniony w okresie próby rażąco narusza porządek prawny, w szczególności popełnił inne przestępstwo lub została orzeczona kara inna niż określona w § 1 albo gdy uchyla się od dozoru, wykonania nałożonych obowiązków lub orzeczonych środków karnych, przepadku lub środków kompensacyjnych”. To znaczy, że *de lege lata* czyn skazanego nie obliguje sądu do odwołania warunkowego zwolnienia, ale jedynie daje sądowi taką możliwość, z zachowaniem pełnej swobody orzeczniczej.

Gdyby w sprawie karnej zawisłej przed sądem pytającym nie zaktualizowała się fikcja prawna wynikająca z art. 82 § 1 kk, która uniemożliwia odwołanie warunkowego przedterminowego zwolnienia skazanego, wówczas sąd pytający byłby obowiązany do zastosowania w tej sprawie nowego art. 160 § 3 kkw, a nie kwestionowanych art. 160 § 5 zdanie drugie w związku z art. 160 § 1 pkt 1 kkw. Z uwagi na brak w ustawie nowelizującej normy przejściowej dotyczącej analizowanej sytuacji, zastosowanie znajduje art. 4 § 1 kk, stanowiący, że „Jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy”. Nie ulega przy tym wątpliwości, że „ustawa stara” nie jest względniejsza dla sprawcy niż „ustawa nowa”, ponieważ ta pierwsza obliguje sąd do odwołania warunkowego zwolnienia i pozbawienia skazanego wolności, podczas gdy druga umożliwia sądowi odstępstwo od takiej decyzji.

4. Trybunał Konstytucyjny w piśmie z 26 stycznia 2016 r. zwrócił się do sądu pytającego o informację, czy wobec zmiany art. 160 kkw ustawą nowelizującą sąd podtrzymuje pytanie prawne wniesione do Trybunału.

5. Sąd pytający, w postanowieniu z lutego 2016 r., wskazał, że nie podtrzymuje pytania prawnego. W uzasadnieniu postanowienia sąd podniósł, że wobec wejścia w życie ustawy nowelizującej, która nadała nowe brzmienie kwestionowanym przepisom, udzielenie odpowiedzi na pytanie prawne nie determinuje rozstrzygnięcia sprawy toczącej się przed sądem.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Przystępując do rozpoznania sprawy, należało przypomnieć, że wyrokiem z 9 marca 2016 r. w sprawie K 47/15¹, Trybunał Konstytucyjny stwierdził w całości niekonstytucyjność ustawy z 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2217; dalej: ustawa nowelizująca). Skutkiem wyroku Trybunału jest to, że obowiązująca ustawa z 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (j.t. Dz.U.2016.293; dalej: uTK z 2015 r.) podlega stosowaniu w wersji nieuwzględniającej zmian wprowadzonych przez zakwestionowaną nowelizację. Z uwagi na obalenie domniemania konstytucyjności ustawy nowelizującej w całości, a także poszczególnych jej przepisów, w szczególności art. 2, a także art. 1 pkt 10, art. 1 pkt 12 lit. a i art. 1 pkt 14, zagadnienia dotyczące wyznaczania terminów rozpraw i posiedzeń (art. 80 i art. 87 ust. 2 uTK z 2015 r.), liczby sędziów wymaganej do orzekania i większości, w jakiej zapadają wyroki w pełnym składzie (art. 44 ust. 3 i art. 99 ust. 1 uTK z 2015 r.) reguluje uTK z 2015 r. w brzmieniu sprzed nowelizacji.

2. W niniejszym postępowaniu Sąd Apelacyjny w K. (dalej: sąd pytający), w postanowieniu z lutego 2016 r. stwierdził, że nie podtrzymuje pytania prawnego. Niepodtrzymanie pytania prawnego przez sąd pytający jest równoznaczne z jego cofnięciem.

3. Zgodnie z art. 49 ust. 2 i 3 uTK z 2015 r. cofnięcie wniosku, pytania prawnego lub skargi konstytucyjnej może nastąpić najpóźniej w terminie 7 dni od dnia doręczenia:

¹ Powołane orzeczenia TK pochodzą z *Orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego. Zbiór Urzędowy*, <http://otkzu.trybunal.gov.pl>

1) zawiadomienia o terminie rozprawy albo 2) w przypadku rozpoznawania sprawy na posiedzeniu niejawnym, zawiadomienia, o którym mowa w art. 93 ust. 3 tej ustawy.

W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, ukształtowanym pod rządami ustawy z 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.; dalej: uTK z 1997 r.), przyjmuje się, że prawo do wycofania wniosku, pytania prawnego lub skargi konstytucyjnej przed rozpoczęciem rozprawy mieści się w granicach swobodnego uznania podmiotu mającego kompetencję do wszczęcia postępowania i jest jednym z przejawów zasady dyspozycyjności, na której opiera się postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym (zob. np. postanowienia TK z: 4 marca 1999 r. w sprawie SK 16/98, 8 marca 2000 r. w sprawie K 32/98, 5 czerwca 2000 r. w sprawie P 1/00, 15 maja 2013 r. w sprawie P 42/12, 8 października 2013 r. w sprawie SK 15/13, 16 czerwca 2015 r. w sprawie K 30/13).

Z uwagi na brzmienie art. 49 ust. 2 i 3 uTK z 2015 r. oraz innych przepisów tej ustawy, które wyznaczają zasady postępowania przed Trybunałem, ustalenia te zachowują aktualność, z tym zastrzeżeniem, że ustawodawca w art. 49 ust. 2 i 3 uTK z 2015 r. wyznaczył terminy, w jakich może nastąpić cofnięcie wniosku, pytania prawnego lub skargi konstytucyjnej.

Trybunał nie działa z urzędu, dlatego cofnięcie pytania prawnego zgodnie z art. 49 ust. 2 i 3 uTK z 2015 r. powoduje konieczność umorzenia postępowania stosownie do art. 104 ust. 1 pkt 1 uTK z 2015 r.

4. Mając na uwadze, że cofnięcie pytania prawnego przez sąd pytający stanowi wystarczającą przesłankę umorzenia postępowania, Trybunał Konstytucyjny uznał za zbędną kontrolę zasadności wniesienia pytania prawnego i postanowił jak w sentencji.

Zdanie odrębne

sędziego TK Zbigniewa Jędrzejewskiego
do postanowienia Trybunału Konstytucyjnego
z dnia 19 lipca 2016 r., sygn. akt P 22/15

Na podstawie art. 99 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293; dalej: ustawa o TK), zgłaszam zdanie odrębne do postanowienia z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie o sygn. P 22/15.

1. Uważam, że postanowienie zostało wydane niezgodnie z przepisami ustawy o TK. Trybunał oparł swoje orzeczenie na niewłaściwym reżimie prawnym.

2. W niniejszej sprawie Trybunał przyjął, że tryb postępowania przed Trybunałem reguluje ustawa o TK w kształcie określonym wyrokiem TK z dnia 9 marca 2016 r., sygn. K 47/15. Takie założenie jest niezgodne z art. 190 ust. 3 w związku z art. 190 ust. 2 Konstytucji.

3. Zgodnie z art. 190 ust. 2 Konstytucji, orzeczenia Trybunału w sprawach wymienionych w art. 188 Konstytucji podlegają niezwłocznemu ogłoszeniu w organie urzędowym, w którym akt normatywny był ogłoszony. Jeżeli akt nie był ogłoszony, orzeczenie ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Z art. 190 ust. 3 zdanie pierwsze Konstytucji wynika, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak Trybunał może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego.

Zakładając, że ustawodawca konstytucyjny działał racjonalnie i zastosował w przepisach te same wyrażenia na określenie tych samych instytucji prawnych, nie można różnicować znaczenia pojęć „ogłoszenie” użytych w ust. 2 i 3 art. 190 Konstytucji.

Wynika z tego, że określone w art. 190 ust. 3 Konstytucji sformułowanie, iż orzeczenie TK wchodzi w życie z dniem ogłoszenia należy interpretować z uwzględnieniem art. 190 ust. 2 Konstytucji. Oznacza to, że w art. 190 ust. 3 Konstytucji chodzi o ogłoszenie orzeczenia TK w tym organie urzędowym, w którym akt normatywny będący przedmiotem orzeczenia Trybunału był opublikowany.

4. W wypadku orzeczenia TK z 9 marca 2016 r., mogłoby ono wejść w życie po jego ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw. Od tego momentu wywoływałoby skutki derogacyjne w nim przewidziane, a tym samym doprowadziłoby do zmian w systemie prawa.

Skoro jednak w momencie wydawania postanowienia o sygn. P 22/15, wyrok o sygn. K 47/15 nie został ogłoszony w Dzienniku Ustaw, jego sentencja nie może określać trybu postępowania przed Trybunałem, gdyż orzeczenie to nie weszło w życie.

Z tego względu, wydając postanowienie w niniejszej sprawie, Trybunał powinien stosować przepisy ustawy o TK, w brzmieniu wynikającym z tekstu jednolitego ogłoszonego 8 marca 2016 r. oraz odpowiednie przepisy przejściowe ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2217; dalej: ustawa o zmianie ustawy o TK).

5. Z powyższych względów, zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o TK w związku z art. 44 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o TK, postanowienie wydane w niniejszej sprawie, powinno zapaść w składzie siedmiu sędziów.

Zdanie odrębne

sędziego TK Piotra Pszczółkowskiego
do postanowienia Trybunału Konstytucyjnego
z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie o sygn. P 22/15

Na podstawie art. 99 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293), zgłaszam zdanie odrębne do postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie o sygn. P 22/15.

Postanowienie zapadło w sprzeczności z przepisami ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293; dalej: ustawa o TK), zmienionej ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2217; dalej: ustawa o zmianie ustawy o TK). Podstawy niestosowania przez Trybunał trybu postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, przewidzianego ustawą o TK w brzmieniu nadanym przez ustawę o zmianie ustawy o TK, nie może w mojej ocenie stanowić orzeczenie Trybunału z 9 marca 2016 r.

Z art. 190 ust. 3 Konstytucji wynika, że orzeczenia TK wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z chwilą ogłoszenia – w braku określenia przez TK w wyroku innego terminu – następuje również utrata mocy obowiązującej aktu normatywnego, który był przedmiotem orzeczenia. Przyjęcie przez ustrojodawcę w art. 190 ust. 3 Konstytucji, że orzeczenie TK wchodzi w życie z dniem ogłoszenia nawiązuje do art. 190 ust. 2 Konstytucji i oznacza, że chodzi o wskazane w art. 190 ust. 2 Konstytucji ogłoszenie orzeczenia TK, wydanego w sprawach wymienionych w art. 188 Konstytucji, w tym samym organie urzędowym, w któ-

rym ogłoszony był uprzednio będący przedmiotem orzeczenia Trybunału akt normatywny. Jeżeli akt normatywny nie był uprzednio ogłoszony orzeczenie TK ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Dopiero na skutek takiej opisanej w art. 190 ust. 2 Konstytucji publikacji, orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wejdzie w życie i wywoła skutki derogacyjne w nim przewidziane. Skutków derogacyjnych nie wywołuje ogłoszenie orzeczenia TK na sali rozpraw. Wyrok TK w sprawie o sygn. K 47/15 nie zawierał (oprócz orzeczenia w zakresie art. 44 ust. 1 ustawy o TK, który utraci moc obowiązującą po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku) określenia innego niż data ogłoszenia orzeczenia w Dzienniku Ustaw terminu utraty mocy obowiązującej ustawy o zmianie ustawy o TK. Orzeczenie TK z 9 marca 2016 r. nie zostało do dnia wydania postanowienia opublikowane. Zgodnie z art. 190 ust. 2 i 3 Konstytucji nie weszło zatem w życie i nie wywołało skutku w postaci utraty mocy obowiązującej ustawy o zmianie ustawy o TK, która nadal obowiązuje i powinna być stosowana.

Stosownie do zapisu art. 2 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o TK, w sprawie o sygn. P 22/15 Trybunał powinien orzekać w składzie siedmiu sędziów Trybunału (art. 2 ust. 1 zdanie drugie ustawy o zmianie ustawy o TK w związku z art. 44 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy o TK). W takim składzie Trybunału powinno zapaść postanowienie z 19 lipca 2016 r.